

LEGE ZARRA

II LEGEA: KORREXIDOREAREN AURREAN AGIRIAK EGITEA

Baita esan eben: Korrexidoreak edozein eskribau artu leike, baiña izan daitezela aitaren eta aititaren aldetik-jaiotzaz Bizkai'koak eta eskribaua olakoa ez ba'da beronen agiria balio-gabea izan daitela eta onartu dauan korrexidoreak kalteak ordaindu dagizala.

III LEGEA: ESKRIBAUAK AUZIBIDEAK BIZKAIA'N ITZI DAGIEZALA

Baita: Jaun aundiaren aginduz aztertzaile bat Bizkai'ra ba'letor, bere eskribaua kanpotik ekarri daike baiña idazten dauana konderrian itzi bearko dau, orrelan egin ezik, bizkaitarra kalteak etorri leikiezalako. Eta guzurrezko lekukorik izan ba'da, berau zigortzeko bear diralako eta kanpora billa joatea gauza gaitxa litzakelako.

IV LEGEA: ESKRIBAUEN SARIAK ETA AUZIA LETRADUNAI EMOTEA.

Baita: Jaunerri onetako eskribauak artu bear dabezan sariak dirala-ta, araudiak diñoanak izan daitezela eta agiria letrauari emon dagioela eta orri bakoitxeko marai bat artu dagiala, ez geiago.

V LEGEA: AURREKO GAIARI BURUZ.

Baita: Eskribauak lan-sari araudia oso-osorik bete dagiala, esandako zigorren menpean, eta letrauai emon bear jakezanean, orri bakoitxeko marai bat artu dagiala.

VI LEGEA: ESKRIBAURIK EZ DAITELA IZAN LEGE-GIZON.

Baita: Korrexidorearen eskribau batzuk ez dabe naikoa izaten eskribau karguagaz eta ordelari-lanak artzen dabez. Eta ortik kalteak etorten dirá auzibidetarako. Eta eskribaua arerio biurtzen da. Azpikeri ori Bizkaia'n galezteko, auxa agindu eben: eskribau bat be ez daitela lege-gizonen lanera sartu. Orrelan izan ezik, legezko zigorren gaiñera, bost milla marai ordaindu bearko dauz, lenengo zatia bidegintzarako, bigarrena salatariarentzat eta irugarrena tokiko gaiso-etxerako eta bertako bear-

tsuentzat. Eta bigarren aldiz ori egiten dauanak alako bi ordaindu dagizala eta esaneko erara banatu. Epaikariak ez dagiala onartu letrau ezagunak izenpetu bageko agirik eta ori beteten ez dauanak irureun maraiko zigorra izango dau bakoitxean, aitatutiko erara banatzeko.

VII LEGEA: ORDELARIÁK ZELAN ONARTUAK.

Baita: Bizkaitar asko lanik ez egitearren ordelari lez agertzen dira, sarritan irakurten eta idazten jakin bagerik eta ortik erriari kalte aundiak etorten jakoz. Orregaitik auxa agintzen dabe: Irakurten eta idazten ez dakianik ordelari ez daitela izan. Ori bete erazoko dau korrexidoreak esaneko nekeenpean. Epaikariak be ez dagiela orrelakorik onartu, aurrean esandako nekeenpean.

VIII LEGEA: JABEZ ALDATUTAKO AUZI-ESKUBIDEAK.

Baita: Bizkaia'n ikusiak ikusita, ordelari orreik auzi erabagiak erosi egiten dabez, eskribauak be bardin egiten dabela. Eskubide-aldatze oneik merkeago erosi eta bete-azo egiten dabez eta artzekodunakaz banatu be egiten dabez, eta makilladuna epaikariak diralako, al derdiak ez dirá aurka egiten ausartzen Orregaitik esan eben: Eskribaurik ez ordelaririk ez daitela auzi-eskubideak artzen ausartu zigor oneinpean: Lenengoz danean, artu daben guztia zordunari biurtu dagitsela eta zigorraren iruren bat izan daitela salatariarentzat, beste bat errilan edo bidegintzarako eta imgarrena epaikariarentzat.

Bigarrenez olakorik egiten dauanak alako lau ordainduko dauz eta irugarrenez danean alako zazpi eta geiago ezin izango da olako kargura sartu. Eta zigorren ondorenak esandako eran banatuko dira.

IX LEGEA: ELEIZ-GIZONAK NOIZ ORDELARI IZAN.

Baita esan eben: Eleiz-gizonik ezin daitekela izan erri-auzitegian ordelari, beraren eleizearen edo eleizgizonen edo aitaren naiz amaren edo adinbageko arloteen orde izan ezik eta epaikariak be ez dagiezela onartu.

Olazar'tar Martin'ek

ALDIZKARI ONEK
BIZKAI'KO FORU-ALDUNDIAREN
DIRU-LANGUNTZA JASO DAU